28/09/2020

Η συμβολή των Ελλήνων της καθ’ ημάς ανατολής στην εθνική παλιγγενεσία του 1821

/ Ενορίες

Με τον αγιασμό ενάρξεως του προγράμματος «ENOPIA εν δράσει…», που πραγματοποιήθηκε την Κυριακή 27 Σεπτεμβρίου, στο Πνευματικό Κέντρο του Ιερού Ναού Ευαγγελιστρίας Πειραιώς, από τον Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Πειραιώς κ. Σεραφείμ, ξεκίνησε και το εκτενές αφιέρωμα στην επανάσταση του 1821, που θα πραγματοποιηθεί στο πλαίσιο του προγράμματος και σε συνεργασία με τον Σύνδεσμο Επιστημόνων Πειραιώς, με αφορμή την συμπλήρωση 200 χρόνων από την έναρξη της.

Το αφιέρωμα έχει γενικό τίτλο «**Ιστορικές αλήθειες και προβληματισμοί στο κατώφλι της επετείου των 200 χρόνων από την έναρξη της Ελληνικής Επανάστασης του 1821**» και θα περιλαμβάνει **σειρά διαλέξεων, παρουσιάσεων και συζητήσεων, με εκλεκτούς ομιλητές και προσκεκλημένους**

.

Πρώτη ομιλήτρια ήταν η **Αρχοντία Παπαδοπούλου**, Φιλόλογος, Ιστορικός και Πρόεδρος της Ενώσεως Μαγνησίας Μικράς Ασίας, που ανέπτυξε το θέμα « ***Η συμβολή των Ελλήνων της καθ' ημάς ανατολής στην εθνική παλιγγενεσία του 1821***».

Η ομιλία, όπως θα συμβεί και με όλες τις εκδηλώσεις του προγράμματος που θα ακολουθήσουν, **μεταδόθηκε ζωντανά** από το διαδίκτυο, μέσα από το κανάλι του «ΕΝΟΡΙΑ εν δράσει…» στο YouTube, επιτρέποντας σε όποιον το επιθυμεί, να την παρακολουθήσει.

Προηγήθηκε χαιρετισμός από τον Πρόεδρο του Συνδέσμου Επιστημόνων Πειραιώς, Παναγιώτη Χαρατζόπουλο, Φυσικό MSc, MEd.

Ο κ. Χαρατζόπουλος αναφέρθηκε στις πρωτόγνωρες συνθήκες που δημιούργησε η πανδημία του κορωνοϊού, με αποτέλεσμα την έναρξη των φετινών εκδηλώσεων του «ΕΝΟΡΙΑ εν δράσει…», χωρίς την φυσική παρουσία του κοινού, αξιοποιώντας, όμως, τις δυνατότητες που παρέχει η τεχνολογία, με την ζωντανή μετάδοση μέσω του διαδικτύου.

Ιδιαίτερη μνεία έκανε στην μακρόχρονη συνεργασία του Συνδέσμου με το πρόγραμμα «ΕΝΟΡΙΑ εν δράσει…», αλλά και την άριστη τεχνολογική υποδομή που διαθέτει η Ενορία της Ευαγγελιστρίας Πειραιώς.

Στη συνέχεια μίλησε για το 2021, που αποτελεί χρονιά – ορόσημο, αφού στη διάρκεια της θα συμπληρωθούν 200 χρόνια από το **1821,** τη χρονιά έναρξης της Ελληνικής Επαναστάσεως.
Ενόψει αυτής της σημαντικής επετείου, οργανώθηκε ο κύκλος διαλέξεων που θα πραγματοποιηθεί στο πλαίσιο του φετινού προγράμματος, και είναι αφιερωμένος σε αυτήν. Με στόχο την συμβολή στην κατάθεση ιστορικών αληθειών και προβληματισμών, για την σημαντική αυτή περίοδο της ιστορίας του έθνους μας.

Ξεκινώντας την ομιλία της, η **κα Παπαδοπούλου χαρακτήρισε την επέτειο των 200 χρόνων, ως επέτειο προβληματισμών, περισυλλογής και ενδοσκόπησης. Μια ευκαιρία να οδηγηθούν τα παιδιά και οι νέοι στην μελέτη διαφόρων πτυχών αυτού του αγώνα**.

Όσον αφορά το θέμα της ομιλίας της, περί της «Συμβολής των Ελλήνων της καθ' ημάς ανατολής στην παλιγγενεσία του 1821», το χαρακτήρισε ελάχιστα γνωστό.
«***Δεν είναι δυνατόν, αυτός ο μεγάλος Ελληνισμός που μεγαλουργούσε στην Ιωνία, τον Πόντο, την Καππαδοκία, την Κωνσταντινούπολη και σε ολόκληρη την καθ' ημάς ανατολή, να μην είχε συνεισφέρει -και να μην μιλάει κανείς γι' αυτό- στην Επανάσταση του 1821***

».

Όπως είπε μάλιστα, κάνοντας την έρευνα της στο αρχείο των αγωνιστών της Επανάστασης, της Εθνικής Βιβλιοθήκης της Ελλάδος, **η κα Παπαδοπούλου ανακάλυψε τα ονόματα σχεδόν 400 αγωνιστών, που δεν ήταν, μέχρι τότε, γνωστοί**.

Εν συνεχεία, αναφέρθηκε στους **παράγοντες** που συνέβαλαν στη **διατήρηση της εθνικής συνείδησης, της πίστης, της γλώσσας και της πολιτισμικής ταυτότητας των Ελλήνων** στον μικρασιατικό χώρο, στην καρδιά δηλαδή, της οθωμανικής αυτοκρατορίας.

Τέτοιοι παράγοντες αποτέλεσαν, η Εκκλησία, με εθνάρχη τον Πατριάρχη, η συσσωμάτωση των Ελλήνων σε Κοινότητες, οι επαγγελματικές συσσωματώσεις σε συντεχνίες, η εμφάνιση της αστικής τάξης με την άνθιση του εμπορίου, η **συνθήκη** του **Κιουτσούκ Καϊναρτζή** το **1774,** η ανάπτυξη μεγάλων εμπορικών λιμανιών, το χερσαίο εμπόριο με τα καραβάνια και η ίδρυση τραπεζών, ναυτικών εταιρειών και διεθνών οίκων, και όλα αυτά με επίκεντρο τον ελληνικό παράγοντα.

Μεγάλο ρόλο έπαιξε και η εκπαίδευση. Έτσι, μέσα στο βαθύ σκοτάδι της τουρκοκρατίας, υπήρχαν από μεγάλες σχολές στις πόλεις, μέχρι μικρά σχολεία στα χωριά. Η παρείσφρηση δε του Ευρωπαϊκού διαφωτισμού, είχε σαν αποτέλεσμα την εισαγωγή νέων μαθημάτων, κι αυτό έγινε πρώτα αποδεκτό, στα ελληνικά σχολεία της Μ. Ασίας.
Ιδιαίτερη μνεία έκανε μεταξύ άλλων, στην **Ακαδημία των Κυδωνιών, την Ευαγγελική Σχολή της Σμύρνης, το Φιλολογικό Γυμνάσιο της Σμύρνης, την Μεγάλη του Γένους Σχολή και το περίφημο Φροντιστήριο της Τραπεζούντας,** αλλά και τα μεγάλα μοναστήρια του Πόντου, που όλα αυτά, τα χαρακτήρισε ως φάρους του μικρασιατικού χώρου, προεπαναστατικά, που προετοίμαζαν αυτό που επακολούθησε.

Στην Μικρά Ασία, υπήρχε ένα **φυτώριο της Φιλικής Εταιρείας, με 400 Φιλικούς** στις **Κυδωνίες** και **εκατοντάδες** στη **Σμύρνη** και τις άλλες πόλεις. Και οι κύριοι λόγοι ήταν ότι υπήρχε ισχυρό οικονομικό υπόβαθρο, ακμαία πνευματική ζωή, επιθυμία για την εθνική απελευθέρωση και ανεξαρτησία.
Ακολούθως, η κα Παπαδοπούλου, αναφέρθηκε στην προετοιμασία του Αγώνα. Όπως τόνισε, ο Αγώνας προετοιμάστηκε, κυρίως οικονομικά, από τον μικρασιατικό χώρο, παράλληλα με την προμήθεια σε όπλα, μπαρούτι και πολεμοφόδια.

Στο ερώτημα γιατί η Επανάσταση, δεν ξεκίνησε στην Μ. Ασία, απάντησε ότι ήταν ακατάλληλος γεωγραφικός χώρος, μια αχανής έκταση με πληθυσμιακή υπεροχή

Οθωμανών και έδρα της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας.

Αναφέρθηκε ακόμη στο **τολμηρό σχέδιο του Αλέξανδρου Υψηλάντη**, που προέβλεπε το κάψιμο του τουρκικού στόλου μέσα στο ναύσταθμο της Κωνσταντινούπολης, με παράλληλη εξόντωση του Σουλτάνου, αλλά απέτυχε λόγω προδοσίας. Γι' αυτό και ξεκίνησε από τις ηγεμονίες της Μολδοβλαχίας, έχοντας μαζί του τον Ιερό Λόχο, αλλά αποδεκατίστηκε στην μάχη του Δραγατσανίου. Μετά από την αποτυχία αυτών των σχεδίων, ξεσπάει η Επανάσταση στην Πελοπόννησο.

Οι Τούρκοι όμως δεν έμειναν άπραγοι και άρχισαν τα αντίποινα στον μικρασιατικό χώρο. Έτσι έχουμε στην Κωνσταντινούπολη τον απαγχονισμό του Πατριάρχη Γρηγορίου Ε΄, πυρπολήσεις, λεηλασίες, καταστροφές, τις σφαγές των Επισκόπων Εφέσου, Νικομηδείας και Αγχιάλου και άλλων κληρικών, αλλά και δραγουμάνων, διδασκάλων, εμπόρων και πολιτών.
Στη συνέχεια ο Τσάρος Αλέξανδρος απειλεί τον Σουλτάνο με πόλεμο και τα ρωσικά στρατεύματα συγκεντρώνονται στα σύνορα με την Οθωμανική Αυτοκρατορία.
Λίγο μετά, άρχισαν τα αντίποινα στην Σμύρνη, όπου σφαγιάστηκαν 3.000 Σμυρναίοι και 20.000 πρόσφυγες ήρθαν στην Ελλάδα, ερήμωσε η Σμύρνη από Έλληνες και χάθηκε η οικονομική δύναμη ενός από τα μεγαλύτερα λιμάνια της Μ. Ασίας.

Ακολουθεί η ολοσχερής καταστροφή των Κυδωνιών, με αποτέλεσμα οι περισσότεροι κάτοικοι να σφαγιαστούν ή να πουληθούν στα σκλαβοπάζαρα, ενώ οι υπόλοιποι ήρθαν στην Ελλάδα, φέρνοντας τις περιουσίες τους για τον Αγώνα και πολέμησαν σε ξηρά και θάλασσα.

Μετά τον Αγώνα, οι άνθρωποι αυτοί δημιούργησαν κοινότητες στην Ελλάδα, Σμυρναίων, Κυδωνιατών, Βιθυνών και Θρακών, ενώ πολλοί Μικρασιάτες επέστρεψαν, χάνοντας προνόμια και τις έγγειες περιουσίες τους.

Κλείνοντας την ομιλία της, η **κυρία Παπαδοπούλου** τόνισε: « **Τα σύνορα της χώρας μας έχουν χαραχτεί με το αίμα όλων αυτών των ανθρώπων, δεν μας τα χάρισε κανένας. Άρα είναι σύνορα κατά ξηρά, θάλασσα και αέρα, αδιαπραγμάτευτα».**

του Σταμάτη Μιχαλακόπουλου / Ι. Ν. Ευαγγελιστρίας Πειραιώς

Την εκδήλωση μπορείτε να παρακολουθήσετε εδώ: